

Predsednik Tito je zopet obiskal Kidričevo

Ob obisku industrijskih krajev, rudnikov in elektrarn ter mest Koroske in Stajerske, Velenja, Črne, Mežice, Raven, Vuhreda, Ožbalta in Maribora je predsednik Tito s svojim spremstvom v sredo, 20. avgusta t. l., obiskal tudi Kidričevo pri Ptuj, si ogledal obrate Tovarne glinice in aluminija ter se po kosilu v restavraciji Kidričevo razgovarjal s političnimi in gospodarskimi osebnostmi iz ptujske občine ter z vodstvom tovarne. Po triurnem zadržanju v Kidričevem je odpotoval v Celje, od tam pa nadaljeval pot na Brdo pri Kranju.

Gostje toa. Tito, toa. Kardelj in toa. Marinko ob izstopu iz avtomobila

Po Ptuj in Kidričevem se je v sredo zjutraj, 20. t. m., hitro razvedelo, da bo obiskal v sredo dopoldne Tovarno glinice in aluminija v Kidričevem tovarni. Ptujčani so se spraševali, če bo prišel tudi v Ptuj. Ker se s hiš niso pojavile zastave, je vsakdo

Jože Segula, predsednik upravnega odbora tovarne, Ivan Veble in drugi vidnejši funkcionarji iz Kidričevega. Predsednik Tito, toa. Edvard Kardelj in toa. Miha Marinko, ki so bili s predsednikom, so se pozdravili z vsemi zbranimi in se dogovorili za ogled tovarne.

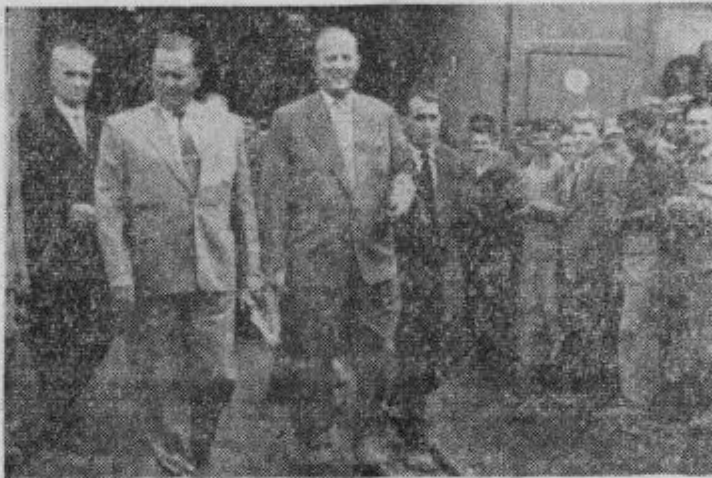
Gredoc skozi oddelke tovarne se je predsednik Tito zanimal za delo, uspehe in probleme proizvodnje glinice in aluminija v tej tovarni. Pojasnjeval in odgovarjal

mu je direktor tovarne inž. Franjo Gruenfeld. V predsedniškem najozjem spremstvu pri obhodu so bili podpredsednik Zveznega izvršnega sveta toa. Edvard Kardelj, podpredsednik Zvezne ljudske skupščine toa. Franjo Leskosek, predsednik Ljudske skupščine LRS toa. Miha Marinko, član izvršnega sveta LRS toa. Tone Bole, generalni major toa. Željko in drugi. Predsednik Tito se je prijazno pozdravil z delavci v oddelkih in z delavci, ki so ga pričakali zunaj oddelkov z aplavzom in pozdravi. Pri elektrolizi je dragega gosta pričakal večji del kolektiva iz obratov in pisarn in mu je predsednik na ploskanje in vzklikanje odzdravil v roko in nasmehom ter z jasnimi »Zdravo!«. Po ogledu elektrolize in stikalnice je kolona avtomobilov odbrzela v restavracijo v Kidričevem, kjer so goste pričakovali otroci in odrasli s cvetjem. Čeprav je začelo

deževati, se je pred vhom v restavracijo zbrala množica, ki je želela pozdraviti dragega predsednika pred odhodom iz Kidričevega.

Po kosilu se je predsednik Tito zadržal še nekaj časa v razgovoru z lokalnimi funkcionarji, ki so se deli okrog njega. K mizi so ga prišli pozdravit pionirji iz Kidričevega, ki so mu tudi prinesli šopek.

Ob 14. uri je odšel toa. Tito skozi dolga spalnica in odraščil proti svojemu avtomobilu. Spotoma se je še ustavil za otroci, ki so mu stopili na pot in ga še obdaruili s cvetjem. Pri avtomobilu se je še zadnjič poslovil od lokalnih funkcionarjev, še enkrat najbližjim krepko stisnil roko v slovo in se potem odpeljal v smeri Celja, kjer so ga tudi lepo pričakali in ga zadržali do večera, ko je odpotoval proti Kranju.

Toa. Tito na obhodu oddelkov To varne glinice in aluminija

Letošnji pridelek bo šel v promet

Dosedanje izkušnje pri odkupu poljskih pridelkov, zlasti zelenjave in sadja kažejo na to, da pričakujejo potrošniki, da jih bo trgovska mreža letos zadovoljila glede na ugodno letino in da bo sposobna premagati težave, brez katerih ne bo šlo.

Krompir ne bo težko prodati

Po dobrih podatkih bo odkupljenih na področju Zadruga poslovnih zvez Ptuj v tej jeseni milijon kg ali tisoč ton krompirja, za katerega je največ interesov v Bosni in Hercegovini ter Dalmaciji. Zato letos ni bojznosti, da krompirja naši dravskopoljski pridelovalci krompirja ne bi mogli spraviti v promet. Ta bojazen se je doslej močno odražala pri prodajalcih ramih sort krompirja. Mnogi so poskušali kot rani krompir prodati rano izkopano pozno sorto krompirja. Od 1000 ton zgodnjega krompirja je bilo resnično takega 300 ton, ostali pa je bil pozni krompir. Skoda je bila neizbežna, nesoliden trg in ponudba krompirja, na drugi strani pa škoda, da krompir ni mogel dozoriti in ni dal pričakovane nihi kvalitete, še manj pa količinsko. Kupci zahtevajo letos prebrani krompir in ne prevzamejo mešanega, drobnega in debelega krompirja. Najraje imajo sorte vintje, fruhmuhle, rahli rožnik, teh sort pa je pri nas premalo, ker se kmetovalci radi gojijo rumeni krompir namesto roza krompirja, za katerega bi dobili lahko celo 3 do 4 dinarjev več po kg kot za prvo navedenega. Po rumenem krompirju sčasoma sploh več ne bo povpraševanja. Pridelovalci krompirja iz Pleterja, Cirkove in okoliških vasi se bodo morali omejiti na pridelovanje roza krompirja, ki ga bodo lahko vsako leto prodali 300 do 400 vagonov po ugodnejših cenah kot ostali krompir.

Zelo lahko so predali doslej kmetovalci stročno fizio, ki je

Veliko povpraševanje po čebuli

Svojevrsne so izkušnje s čebulo, ki ima letos ugodno ceno, zato je tudi z njo zaposlenih nekaj spekulativov, ki odkupujejo čebulo celo od kmetijskih zadrug in zaslužijo pri prodaji na drobno letno 200.000 do 300.000 din, kar gre mimo zadrug v žepu privatnikov. Samo s postaje Moškanjci gre dnevno z vlakom na vse strani do 5 ton čebule, ki bo prišla do potrošnikov po razmeroma visokih cenah, izkupiček pa bo šel v žep verzičnikom namesto v blagajno kmetijske zadruge. Samo tržna inspekcija tega pojava ne bo mogla nadzirati in preprečiti, zlasti če je ne bodo podpirale kmetijske zadruge, krajevni in občinski uradi na svojih področjih.

Skladiščenje sadja v novih skladiščih v Ptuj

Največje težave so z odkupom in prodajo sadja. Glede letošnjega pridelka sadja gre po deželi glas, da zanj ne bo prave cene niti zadostnega povpraševanja, kar pa je dokaj zgrešeno. Večina potrošnikov v večjih industrijskih centrih je seznanjena s tem, da je letos bogata sadna letina, zato se tudi hoče vsaka družina oskrbeti s primerno količino sadja. Ker se ni zadostnih skladišč za sadje po kmetijskih zadrugah, so te prisiljene odkupljeno sadje takoj odpraviti dalje in ne morejo zbirati večjih količin za večje dobave. Zadruga poslovnega zveza Ptuj bo letos lahko vskladiščila nekaj sadja v

novih kletah ob Rogozniški cesti. Najtežja pa je ugotovitev pri odkupu sadja, da ta posel kmetijske zadruge zelo podcenjujejo, zlasti prevzem odbranega zrelega sadja. Dogaja se, da je s prevzemom sadja zadolžen celo vajevec in da prevzame dnevno celo po 1 tona jabolk. Kaj bi rekli kakemu prevzemanju sadja zahtevni kupci, si lahko mislimo. Ljudje se ne držijo glede obiranja sadja strokovnih navodil in rokov obiranja. Prerano in nepravilno obraba in za odpremo pripravljena jabolka nimajo prave cene. Iz teh težav si bodo lahko kmetijske zadruge pomagale po zgledu kmetijske zadruge pri Slovenskih Konjicah, ki je za 200.000 din zgradila prostorno leseno sadno logo, ki bo kmalu vrnila vse investicije, zlasti ker odpravlja v kraju vsako nervozo glede odkupa in odpreme ter odbire jabolk. Zaradi nepravilnega pojmovanja odkupa jabolk je ponekod celo ukinjen odkup sadja. Zadruga poslovnega zveza Ptuj je našla kupce za 30 ton hrušek (Solnograjk) v inozemstvu. Naš prevzemalci hrušek so bili površni pri prevzemu, mnogo natančnejši so bili inozemski prevzemalci, ki so velik del blaga izločili kot nerabno blago. Enako je pri slivah. Zadruga poslovnega zveza Ptuj je uredila 3 prodajalne sadja v industrijskih centrih in najlažje povsod proda hruške. Samo na Reki bo letos Zadruga poslovnega zveza Ptuj v promet tukajšnjega sadja in drugih pridelkov za nad sto milijonov dinarjev in tudi pomeni pomemben faktor za tamkajšnji trg, saj je pripomogla, da so cene zdržile v splošno zadovoljstvo potrošnikov. Da bo čimveč potrošnikov imelo oziroma, bo Zadruga poslovnega zveza stopila v stik s sindikalnimi organizacijami vseh večjih industrijskih središč in jim bo preskrbela blago za oziroma po konkurenčnih cenah.

Četudi drag, pa hitrejši železniški transport

Ob tej priložnosti bi bilo prav spregovoriti par besed o željah v zvezi z železniškim blagovnim prometom. Cen prevoznih uslug ne bi bilo potrebno zniževati, pač pa ob primernih cenah zagotoviti našemu trgu nagle transport, sicer nastane pri vsakem blagu tako visok kolo, zraven vsega pa še velika zamuda časa, da je eno in drugo težko opravičevati. Dogaja se, da potrebuje vagon za potovanje do 500 km tudi do 6 dni. Tem težavam se je sicer mogoče ogniti s prevoznim avtoparkom, vendar ni potrošnikom prav, če se jim blago podraži za 14 dni na kg. Na našem trgu je začel poleg kvalitetnega in zadostnega blaga igrati izredno važno vlogo čas, brzina dostave, nagla intervencija na trgu s čimmanjšimi količinami poškodovanega blaga pri transportu. O pošiljkah blaga po železnici v južne predele naše domovine so vedno znova vezane na težave zlasti v sezoni, ko je potrebno na vagona za prevozanje čakati včasih 7 do 14 dni. K vsem tem zamudam pa se še večkrat vsili potreba po razkuževanju krompirja na Pragerskem, ki se večkrat po svoje zavleče ter tudi podaljša čas dobave in poveča možnost velikega kaliranja odpremljenega blaga.

V prednjem je navedenih nekaj vidnejših težav, ki pa vlečejo za seboj še vrsto manjših, o katerih ne bi tokrat razpravljali. Še se bo potrebno boriti za izboljšanje razmer na našem trgu, če hočemo pravočasno intervenirati na trgu z živili s pravočasnimi posegom.

NOVA BRIGADA NA AVTOCESTI

ZADNJE DNI AVGUSTA BO ODPOTOVALA NA AVTOMOBILSKO CESTO »BRATSTVA IN ENOTNOSTI« LUBLJANA-ZAGREB VII. MARIBORSKA MLADINSKA DELOVNA BRIGADA. OKRAJNI KOMITE LMS MARIBOR SPOROČA VSEM MLADINKAM IN MLADINCEM, KI ŽELJO DELATI NA AVTOMOBILSKI CESTI V SEDMI MARIBORSKI BRIGADI, NAJ SE PRIJAVIJO TE DNI OD OSME URE ZJUTRAJ DO DVEH POPOLDNE NA OKRAJNEM KOMITEJU LMS, MARIBOR, MAISTROVA ULICA 5.

Toa. Tito s spremstvom v elektrolizi Tovarne glinice in aluminija

Naš KOMENTAR

Razpravo, ki so jo začeli pred tedno sredo, bodo zaključili brdza v petek opoldne in šele nato bodo začeli debato o priporočilih. Vsa zadeva se bo zavlekla še za nekaj dni in še vedno ne vedo, za katero od predloženih resolucij se bodo odločili. Zaenkrat gre pravzaprav za dve, za sovjetsko, v kateri zahtevajo takojšen umik čet in šele nato razpravo o bodočnosti srednjevzhodnih dežel, in resolucijo sedmih držav, ki išče srednjo pot s sklicevanjem na Ustanovno listino in z obljubami na dolgoročno gospodarsko pomoč. Vprašanja umika čet so se enostavno izognili.

V krogih Združenih narodov prevladuje mišljenje, da bo potrebno najti neko srednjo pot med ameriško in sovjetsko resolucijo, tako da bi se čete umaknile in obenem ne bi obsodili Američane in Britance za vmešavanje v notranje zadeve drugih držav. Pravijo, da bo azijsko-afriška skupina predložila lasten predlog načrta.

Na tokratnem izrednem zasedanju Generalne skupščine je govoril tudi državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović, ki je poudaril, da srednjevzhodnega problema ne moremo reševati z nedopustnim vojaškim vmešavanjem. Arabski nacionalizem je dejstvo, s katerim morajo zapadne dežele računati in se sprijazniti. Najti morajo tako politiko, ki tega porajajočega nacionalizma ne bo izključevala. Vsaka druga rešitev je v osnovi obsojena na propad, ker spor ni nasral med arabskimi in zapadnimi državami, temveč med arabskimi deželami, ki podpirajo prozapadno politiko.

Na splošno so v Generalni skupščini precej pesimistični glede sprejema ameriške resolucije. Pri vseh važnejših vprašanjih morajo dobiti predlogi dvotretjinsko večino. V tem primeru gre za 54 glasov od 81 članic, kolikor jih je v OZN. Američani se že pripravljajo na majhno proceduro.

ralno vmešavanje, kjer naj bi pri določanju večine odbili glasove tistih, ki se bodo glasovanja vzdržali. V takem primeru bi morda dobili potrebna večina in vprašanje, kdaj bi se potem Tommyji in Jannkyji umaknili.

Ker se zapadnim silam ne mudi preveč, da bi dokončno rešili problem, sodimo, da gre vsem trem strankam, Zapadu, Vzhodu in Arabcem za pridobivanje časa. Arabci, to se pravi, Naser pridno izkorišča negotov čas za zblizevanje s tistimi arabskimi deželami, ki so mu še pred nedavnimi metali polena pod noge. Obisk saudskega princa Fejsala je za arabsko politiko izredno pomemben, ker so s tem izgubili zapadnjaki še eno pozicijo.

Američani in zapadnjaki na sploh pa zavlačujejo, da bi s svojo prisotnostjo ustrašovali Arabce ter jih prisilili na kolena. Na vsak način bi radi zadržali Jordan, če pa tega ne bodo mogli, bodo naščuvali v vojno Izraelce, ki že govorijo o tem, da si bodo v primeru razpada jordanske države odščipnili kosček ozemlja. V Kairu so takoj povedali, da tega ne bodo dovolili, v Bagdadu pa so celo odredili definirati, da bodo branili nedotakljivost sosednjega Jordana. Že zopet smo pred vojno nevarnostjo, ki jo lahko skuhaajo zapadne države, da bi potem po načelu, deli in vladaj, prigrabile zase najboljše del.

Sovjetom pa je tudi za zavlačevanje, kajti Arabci so do Moskve še precej nezaupljivi. Ker pa postajajo sovjeti v očeh srednjevzhodnih dežel njihovi zaščitniki, pridobivajo na ugledu in seveda tudi na drugih, tako imenovanih gospodarskih koristih. Preko arabskega sveta in petrolejskih polj točjejo po zapadnem svetu, ker složno z Arabci ponavljajo gesla o boju proti kolonializmu.

Ce se Izraelci ne bodo pustili izigrati, je največja nevarnost že mimo in sedaj gre samo za to, da izrinejo zapadnjake brez velikih bolečin.

Ptujski jadralci zopet vadijo

Aeroklub Ptuj je organiziral 10-dnevno taborjenje 15 diplomiranih jadralnih letalcev iz Ptuj za namenom, da bi ob 15-dnevni vajah jadranja utrdili svoje letalske izkušnje in se usposobili za doseganje športnih rezultatov jadranja za srebrno C značko. Taborniki bodo tako porabili svoj letni dopust dopoldne na letališču, v prostem času pa na strokovnih predavanjih in hangarju. Z njimi so starejši letalci toa. Malek, Prekeren in Ganza, ki so strokovni voditelji taborjenja.

S taborjenjem so začeli 15. avgusta t. l. in so doslej dosegli že prav zadovoljive uspehe tekmo 50-urnega letanja. Najboljše uspehe sta pokazala letalca — jadralca Roman Vrnuk in Ivan Čuček iz Ptuj, ki sta tudi najpožrtvovalnejša udeleženca taborjenja. Vzdržala sta najdaljši čas v zraku ob najslabših meteoroloških pogojih. Tudi ostali so zelo dobri letalci in je prav živahno tekmovalje med najboljšimi.

Do 25. avgusta t. l. bodo taborniki imeli skupno nad 100 ur jadranja z »Lasto«, »Žerjavom« in »Čavko«, jadralnimi letali domačega izdelka, ki jih ima Aeroklub Ptuj že dalj časa. »Žerjav« in »Lasta« sta novi jadralni letali, ki ju je Aeroklub Ptuj dobil šele letos glede na hangarje delovnega kluba.

Od 27. avgusta t. l. dalje bodo 3 dni padalski skoki s transportnega letala za padalce iz Ptuj za dosego športnih rezultatov. Skakalo bo 40 padalcev iz ptujske občine, ki bodo zopet deležni splošne pozornosti okoliškega prebivalstva, ki se rado tudi med delom zagleda v nebo in občuduje mladino ter njeno hrabrost.

Pet vozil stalno pripravljenih na poziv bolnikov

Reševalna postaja Ptuj je dobila 18. avgusta t. l. nov reševalni avto znamke »Škoda« z najsoodnejšo sanitetno opremo, ki bo služil za prvo pomoč bolnikom iz mesta in okolice poleg še vedno vozečih 4 reševalnih avtomobilov.

Okrepitev ptujske reševalne postaje z novim vozilom je bila potrebna glede na splošni napredek zdravstvene službe in pomoči bolnikom s prevozi v bolnišnice. Letos je Reševalna postaja Ptuj prepeljala 3500 bolnikov na daljavi 85.000 km.

S povečanjem števila vozil s popolno sanitetno opremo bo Reševalni postaji Ptuj končno uspelo skrajšati čas čakanja na vozilo na minimum, dočim je moral prej marsikateri bolnik čakati, da se je vozilo vrnilo s predhodne vožnje.

Izpi ti na gimnaziji v Ptuj

Pismeni, popravni izpiti, razredni in dopolnilni izpiti bodo v torek, 26. avgusta 1958 ob 8. uri.

Začetek pismene mature ter pismenih sprejemnih in pismenih popravnih sprejemnih izpitov bo v četrtek, dne 28. avgusta 1958 ob 7.30.

Začetek ustmenih izpitov bo v torek, dne 28. avgusta 1958 ob 8. uri.

Točen razpored ustnih izpitov bo objavljen na oglasni deski.

Ravnatelj:
(Bračič Vladimir)

Priprave na jesensko setev

Značilnost slovenskega kmetijstva sploh in tako tudi kmetijstva na območju Dravskega in Ptujkega polja, Halož in Slov. gorice je razdrobljenost, t. j. maloposestniška struktura, veliko število zaposlenih, brez dovoljne uporabe sodobnih proizvodnih sredstev. S tem v zvezi je mala storilnost in visoki proizvodni stroški. Racionalno, t. j. cenejšo pridelovanje zelo otežuje tudi veliko število posevkov.

Pri velikem številu posevkov ni blagovne proizvodnje, niti tržnih viškov ter tako tudi ne materialne osnove tistih kmetovalcev, ki se ukvarjajo s takšnim načinom pridelovanja. Zahodne evropske države s kapitalistično ureditvijo, zlasti pa ZDA so v kmetijski proizvodnji dosegle zelo velike uspehe, to pa le z organizirano proizvodnjo na velikih kmetijskih obratih. Ravno tako tudi vzhodne evropske države s socialistično ureditvijo, posebno pa Rusija s

kolhozni načinom kmetijstva beleži v zadnjem času lepe uspehe v kmetijski proizvodnji.

Pri takšnem stanju stvari tudi nam ničesar drugega ne ostane, kot da čimprej povečamo kmetijsko proizvodnjo, vendar ne na zahodni kapitalistični način, kjer so veleposestva požrla male proizvajalce, niti ne na vzhodni kolhozni sistem, s katerim je ravno tako odpravljeno maloposestniško lastništvo. V enem kot drugem sistemu je bil brez sentimentalnosti odstranjen mali proizvajalec. Ker je pri naši ureditvi z zakonom zajamčen 10 ha zemljiški maksimum in s tem nekako tudi maloposestniška struktura, je dvig zaostale kmetijske proizvodnje na tej razdrobljenosti in izkoriščenje njenih rezerv mogoče izvesti samo v povezavi individualnih proizvajalcev s sodobnimi proizvodnimi sredstvi kmetijskih združenj. Moderna in draga sodobna proiz-

vodna sredstva, kot stroji, gnojila, zaščitna sredstva, boljše semena itd. so malemu proizvajalcu dostopna le s posredovanjem kmetijskih združenj. Na ta način nastane med kmetom in združenjem sodelovanje ali kooperacija v proizvodnji, ki bazira na prostovoljni odločitvi in upoštevanju interesov obeh sodelujočih strank.

V prejšnjih tednih je bilo po vaseh našega predela mnogo govora o proizvodnem sodelovanju združenikov s svojim združenjem pri proizvodnji visokodonosnih sort pšenice in o jesenski setvi italijanske sorte pšenice. Na področju Združenja poslovne zveze Ptuj bi morali v tej jeseni posejati nad 550 ha italijanske sorte pšenice in prav toliko ha domačih sort. Letošnje izkušnje z italijansko sorto pšenice govorijo za prednost take pšenice na naših področjih in jo bodo v kooperaciji tudi sejali, zlasti na področ-

jih tistih kmetijskih združenj, ki so se potrudile s tolačenji vsebine pogodb kooperacije in razbije vse predsodke, ki še motijo del kmetovalcev, da se težko odločijo za kooperacijo.

Po stiku z ljudmi na Dravskem in Ptujskem polju se je izkazalo, da še kmetovalci povsod namena in pomena kooperacije ne razumejo v pravilni luči in da se bolj zavzemajo za nabavo semena brez pogodbenih zagotovil, da bodo s posevki ravnali, kakor to zahteva agrotehnično obravnavanje italijanskih sort pšenice. Tako delo pa ne daje nikakih zagotovil, da bo pridelek tak kakor bi lahko bil. V združenjih, kjer je upravnih odbor razumel, da gre v kooperaciji za enoletne pogodbenne obveznosti in pravice, ni nikakih predsodkov glede kalkulacij niti ostalega in so že naročili zadostne količine semena. Kjer pa ni tako, bo še potrebno govoriti z ljudmi, začeti pri upravnem odboru KZ in pri članstvu in ni dvoma, da bo uspeh zagotovljen in da bo vse gotovo do same setve.

Za Združni poslovni zvezi z optimizmom gledajo na letošnjo jesensko setev, čeprav so stalno na delu, da bi povsod odpravili predsodke v zvezi s kooperacijo, z agrotehničnimi ukrepi, s kalkulacijo sodelovanja, s končnim obračunom in ostalim.

KOT ŽRTVE STE PADLI V BOJBI ZANAS

NAD 500 ŽRTEV JE PADLO IZ PTUJSKEGA OKOLIŠA ZA NAŠO OSVOBODITEV. PRIPOBUJAMO NJIHOVE KRATKE ŽIVLJENJEPISE V POČASTITEV NJIHOVEGA SPOMINA.

(Nadaljevanje)

MURKO MAKŠ se je rodil leta 1912 v Rogoznici pri Ptuj. Njegov oče je bil delavec. Doma je bilo devet otrok, zato je Maks kmalu občutil budo proletarskega otroka. Izučil se je za krojača. Leta 1938 je odprl svojo delavnico na Ormožki cesti v Ptuj. Pod vplivom mlajšega brata Adolfa, ki je delal pri krojaškem mojstru Bezjaku Mirku v Ptuj in se pri njem navzel ideje komunizma — je tudi brat Maks spoznal, da je rešitev bede proletariata v novem družbenem redu — socializmu. Ko je v dobri okupacije komunistična partija povedla svoj narod v borbo za nacionalne in človečanske pravice, se je klicu partije odzval tudi Maks. Njegova delavnica je postala zbirališče borcev za svobodo. Vseh njegovih šest pomočnikov in vajencev je bilo

povezanih v OF. Tu so zbirali tekstilne predmete za partizane, ki so jih dobivali predvsem iz trgovine »Vuga« v Ptuj, v kateri so zato skrbeli napredni nameščenci. Ob aretacijah v zvezi s L. Slovenjgorsko četo, avgusta 1942, je bil aretiran tudi Adolf z bratom Maksom. Zaprt je bil v Ptuj. Dne 4. novembra 1942 pa so ga v Mariboru ustrelili. Njegovo ženo Katarino so odpeljali v Auschwitz, kjer je umrla.

MURKO ADOLF se je rodil 21. avgusta 1917 v Rogoznici pri Ptuj. Po meščanski šoli se je učil za krojača. Bil je plemenitega značaja. S prislusnim denarjem je podpiral starše in brate. Sodeloval je pri »Sokolu«, pozneje pa pri »Vzajemnosti«. Za krojaškega pomočnika je bil pri bratu. Predan ideji komunizma je v dobri okupacije pogumno delal v vrstah OF, predvsem je zbiral material za prvoborce. Po tragičnem koncu Prve slovenjgorske čete v Mostju avgusta 1942 — je bil med številnimi osumljenimi aretiran tudi Adolf. Zaprti so ga v Ptuj, ustrelili pa v Mariboru 2. oktobra 1942.

kritjih fluorografske akcije. Solanin in štipendiranje mladine sta bila prav tako najvidnejša problema poleg ostalih, za vse pa je imela občina premalo sredstev. Z združenimi močmi v novi razširjeni občini, ki bo že skoraj dosegla prejšnji obseg bivšega ptujkega okraja, bodo sčasoma rešeni vsi najbolj pereči problemi. Predsednik občine Lesje tov. Kolenko je tudi spomnil oba zborna na razne razprave volivcev v zvezi z novo upravno-teritorialno razdelitvijo, ki so govorile za združenje, druge pa zopet proti. Med temi razpravami se je tudi izkazalo, da se prebivalci Sesterz niso strinjali s pripojitvijo občini Slovenska Bistrica, ker jih vse življenje niti vežejo na Ptuj. Volivci so tudi predlagali, da bi bil za kraje Podložje, Stogovci, Doklece na Ptujski gori krajevni urad. Ta bi naj bil tudi v Stopercih, od koder je do Majšperka 13 km, do Ptuja pa 29 km. Na zborih je tudi bil govor o obnovi Strojke, o žetalskem vrbojstvu in pietarstvu, o izboljšanju življenja in o drugih problemih, ki kažejo na slab narodni dohodek prebivalstva in na potrebo po tozadnem izboljšanju. Z vsemi temi in še drugimi problemi se bo moral ukvarjati novi povečani občinski ljudski odbor s pretežnim številom odbornikov-kmetincev v občinskem zboru.

Na tej seji obeh zborov občinskega odbora Lesje so tudi imenovali upravnike za KZ Doleno, Makole in Stoperce, in sicer tov. Ivana Avguštna iz Podložja, Viktorja Znidarja iz Starega grada in Jusa Janeza iz Stoperc.

V. J.

IZ PODLEHNKA

Letos je bila tudi našim narava naklonjena, zato imamo obilno sadno letino. Tudi vinogradi dobro uspevajo in so vsepovsod bogato obloženi. Ljudje s skrbjo gledajo kako in po kakšni ceni bo mogoče vnovčiti letošnji obilni pridelek. Dela bo mnogo, dohodki mali, davki pa občutni, takšne in podobne govorice se slišijo povsod. Vendar upajmo, da bo naša oblast storila vse, da bo mogoče po primernih cenah prodati pridelke.

Med tukajšnjim prebivalstvom vlada veliko zanimanje za pričetek dela ambulante v Podlehniku. Ljudje pozdravljajo ta ukrep občinske zdravstvene službe. Ambulanta je tu res nujno potrebna glede na precejšnjo oddaljenost od Ptuja, kjer ljudje čisto ne pridejo na vrsto za pregled pri zdravniku ter zgubijo mnogokrat po dva ali tri dni v ta namen.

V pogledu elektrifikacije je naš predel precej zaostal. Sedaj so začeli graditi v Kozmincih transformator. Vendar še ni računati, da bi v kratkem času dobili elektriko, ker je okoliš precej raztresen, interesi pa ne kažejo prevelikega zanimanja. Podobno je v gradnji šole. O tem se je že veliko razpravljalo, zadnji čas pa je vse zamrlo. Šola pri Novi cerkvi je nujno potrebna popravila, ker njena zunanost ni za zgled kulturnoprosvetne ustanove.

Pred kratkim je prišlo v Gruškovo pri Drevenškovi do nesreče. V bližnji mlaki je utonil dveletni otrok. Na majhne otroke je pač treba bolj paziti, kakor so to delali Drevenškovi, ki jih je dovolj pri hiši.

K.

Drevesnica na Savinjskem oskrbuje naše sadjarstvo s prvovrstnimi sadikami

Kmetijsko gospodarstvo Makole, obrat Majšperk ima v svoji veliki drevesnici na Savinjskem (pri ovčarniku) za sadjarske skupnosti, kmetijske združenja in zasebne sadjarje za obnovo sadonosnikov in za ureditev novih nasadov v v tukajšnjih sadjarskih predelih pripravljenih nad 25.000 dvoletnih okulantov z vzgojenimi kronami, ki jih bodo začeli prodajati konec oktobra ali v začetku novembra t. l. Interesenti, večinoma kmetijske združenja, se že zanimajo za mlada drevesca, ki so vzorno ne-

govana in zdrava ter obetajo tudi v novem okolju odlične rezultate. Za drugo leto bo pripravljenih v tej drevesnici na Savinjskem okrog 30.000 enoletnih okulantov. Tudi za nje je že sedaj precejšnje zanimanje. Izkušeni sadjarji kupujejo radi mlajše okulante in jim potem sami gojijo krone po svoje. Za ta drevesca se zanimajo predvsem sadjarske skupnosti, ki jim gojijo potem krone pod strokovnim vodstvom. KG Makole jim rado ustreže. Najresnejši interesent za nje je bila doslej kme-

tijska zadruga Ormož, ki se največ bavi z gojenjem kron enoletnikov.

Za dvoletne okulante so se s KG Makole že pogodile KZ Makole (4300 kom.), KZ Tomaž in Ormož (10.000 kom.) in druge zadruge iz Halož, manj pa iz Slovenskih goric.

Za tretje leto, t. j. za leto 1960, je pripravljenih 20.000 divjakov, ki jih bodo sedaj okulirali in bodo potem čakali na trg kot dvoletni okulanti. V tem času se bo drevesnica še razširila, ker je Savinjsko najprimernejše področje za drevesnice. Sedaj v drevesnici odstranjujejo ojačevalne pogonjke, čistijo debelca in škropijo, po 20. avgustu pa bodo okulirali eno-

letne divjake. V tej drevesnici se najbolj uveljavlja sorta jonatan, kanada, zlata pramena, rdeči boskop in križopelci ter druge priznane sorte, ki se v naših krajih najbolj obnesejo in je po tovrstnem sadju na domačem in svetovnem trgu največje povpraševanje. V bodoče nameravajo dati prednost jablanam sorte jonatan (80%), ki so manj občutljive za razne bolezni in rade bogato obrodijo.

Po sedanjem obsegu drevesnice in po bodočih perspektivah njene razvoja, zlasti pa po zanimanju za mlada drevesca kaže, da bo Savinjsko glavni dobavitelj mladih drevesc jabolk in hrusk za tukajšnje področje Slovenije. V. J.

Priprave za združitev občin Lesje in Ptuj

Na seji obeh zborov Občinskega ljudskega odbora Lesje, dne 8. avgusta tega leta, v sindikalni dvorani »Doma svobode« je predsednik občine tov. Anton Kolenko govoril o pripravi na združitev večine področja občine Lesje z občino Ptuj, ki je tudi že dala svoj tozadevni pristanek, ter pripravah na združitev področja prejšnje občine Makole z občino Slovenska Bistrica.

Z združitvijo občine Ptuj z večjim delom občine Lesje bo prevzel Občinski ljudski odbor Ptuj, največji občinski odbor v Sloveniji poleg svojih številnih skrbi za gospodarstvo, socialno politiko in zdravstvo, prosveto in kulturo in vse ostalo, še skrb za probleme tega haloškega področja, na katerem živi mnogo baje-tarjev s svojimi majhnimi posevki, nekaj delavcev v majšperski industriji in nekaj kmetov, ki se vsi skupaj dobro zavedajo, da živijo v kraju, kjer bo še potrebnih mnogo skupnih sredstev in naporov, da bodo tudi ti kraji

imeli elektriko, urejene ceste, donosnejše kmetijstvo, bolj razvito uslužnostno obrt, boljše šolske prostore, stanovanja za učitelje, gostišča, več možnosti za zaposlitev mladine itd. Vse to so problemi, o katerih razpravljajo na vseh sejah in sestankih in je malo verjetno, da ne bo nobene seje svetov, komisij in obeh zborov novega večjega občinskega ljudskega odbora Ptuj, da ne bi na njej bila vsaj ena točka dnevnega reda, namenjena problemom tega predela Halož. Na seji obeh zborov 8. t. m. je tov. Anton Kolenko poudaril, da si je dosedaj Občinski ljudski odbor Lesje trudil vsak dinar čimbolje obrniti, kljub temu pa so bili vedno v ospredju socialno-zdravstveni problemi, ki so zahtevali zase tudi največ sredstev. 12.000.000 din je dobil občinski ljudski odbor Lesje dotacije od OLO Maribor, da je lahko poravnal stare račune za zdravljenje občanov, ki so morali na zdravljenje po zaskrbljujočih od-

Dvoletni okulanti čakajo na prodajo

Setev intenzivnih sort pšenice zahteva optimalno agrotehniko

Činitelji visoke in cenene proizvodnje pšenice so: uvedba visokodonosnih sort, izboljšanje rasti-nih pogojev (obdelava, nega, gnojenje), intenzifikacija proizvodnih procesov (mehanizacija, racionalizacija delovnih postopkov).

I. IZBIRA ZEMLJIŠČA

Optimalno agrotehniko bomo uvedli na zemljah, ki so z ozirom na kemične, predvsem pa na fizikalne pogoje primerne za pridelovanje pšenice. Zemlja naj bo težja ali vsaj srednje težka, z zadostnim odstotkom glinaste in humozne komponente. Lahka in plitva, zamočvirjena ali močno zakisana tla niso primerna. Od kvalitete zemlje zavisi izbira sort: na zelo dobrih tleh bomo pridelovali najintenzivnejše, na slabših tleh pa nekoliko manj intenzivne sorte.

II. KOLOBAR

Ugodne predhodnice so: zgodnji in srednji pozni krompir, zgodnje koruze, stročnice za zrnje (grahica, soja, fižol itd.), krmne okopavine in rane industrijske rastline. Deteljiska so manj primerna — zlasti če ni zemlja pravočasno in zelo dobro obdelana. Strnišča deteljin (trav-

no — de teljne mešanice) so neprimerna zlasti zato, ker travne ruše ni možno popolnoma uničiti, izrastla trava pa pšenici močno škoduje.

III. PRIPRAVA ZEMLJE ZA SETEV

Praviloma bomo v kolobarju orali globoko za okopavine, medtem, ko bomo ornico za pšenico le delno poglobili. Na zemljah, kjer se že sedaj orje do okoli 30 centimetrov globoko, bomo tudi za pšenico orali v to globino. Na zemljah, ki prenesajo takojšnje močnejše poglobljeno oranje (la-pornata in lažja neizprana tla), bomo za pšenico orali v globini 25 do 28 cm (kar lahko opravimo s traktorjem Fergusonom). Na vseh ostalih tipih tal pa bomo ornico le delno poglobili na ta način, da bomo zemljo podrahtjali v globino okoli 40 cm ter orali za okoli 3 do 5 cm globlje od sedanjega globine običajnega oranja, če to dovoljuje podtalje. Če sega prod, mivka ali kamenje skoraj do ornice, ne smemo podrahtljavati. Za to delo se poslužimo Fergusovega podrahtalnika (globina 40 cm, razdalja 40 do 60 cm, delovni učinek približno 2 ha na dan, nakar sledi preje ome-

njeno nekoliko poglobljeno oranje. Pri podrahtljanju priporočamo uporabo železnih grabel, ki se montirajo na zadnja kolesa traktorja, da preprečimo drsenje koles.

Zemlja mora biti primerno sedena, zato je treba vsaj težja tla preorati 10 do 14 dni pred setvijo. Če bi ne mogli orati pravočasno in bi grozila zakasnitev setve, bomo uporabili Cambridgevaljar. Oranju sledita krožna in njivska brana.

Vse stopnje obdelave je treba izvršiti pri primerni vlažnosti tal (40 do 60 %).

IV. GNOJENJE

Vsa forforna in kalijeva gnojila damo že jeseni pred setvijo, in sicer 2/3 skupne količine zaorjemo, 1/3 pa zabranamo. Približno 1/4 do 1/5 dušičnatih gnojil (v obliki apnenega dušika) zabranamo pred setvijo, 1/3 v obliki kalijevega nitrata potrosimo preko zime v treh obrokih (1. obrok od srede novembra, 2. obrok konec januarja, do začetka februarja, 3. obrok konec februarja, do začetka marca) preostalo količino (v obliki apnenno-amonijevega solitra) pa ob kolenčanju, t. j. od srede aprila do konca aprila.

Za predsetveno gnojenje bo letos na razpolago posebna mešanica nitrofoskala, iz tovarne v Rušah, ki bo vsebovala vse hranilne snovi, ki jih moramo dati v zemljo pred setvijo, in sicer 4% dušika (v obliki apnenega dušika), 24% fosforne kisline in 20% kalijevega oksida.

Približne sheme gnojenja za povprečna tla in različne višine pridelka:

1. za pridelek približno 35 do 40 q/ha zrnja: 500 kg/ha nitrofoskala 4:24:20 (2/3 zaorati, 1/3 zabraniti pred setvijo); 75 kg/ha kalijevega nitrata (preko zime); 50 kg/ha kalijevega nitrata (preko zime); 75 kg/ha kalijevega nitrata (preko zime); 100 kg/ha apnenno-amonijevega solitra (ob kolenčanju);
2. za pridelek približno 40 do 45 q/ha zrnja: 650 kg/ha nitrofoskala 4:24:20 (2/3 zaorati, 1/3 zabraniti pred setvijo); 75 kg/ha kalijevega nitrata (preko zime); 50 kg/ha kalijevega nitrata (preko zime); 75 kg/ha kalijevega nitrata (preko zime); 150 kg/ha apnenno-amonijevega solitra (ob kolenčanju);
3. za pridelek približno 50 do 60 q/ha zrnja: 900 kg/ha nitrofoskala 4:24:20 (2/3 zaorati, 1/3 zabraniti pred setvijo); 75 kg/ha kalijevega nitrata, 75 kg/ha kalijevega nitrata, 100 kg/ha kalijevega nitrata, 175 kg/ha apnenno-amonijevega solitra (ob kolenčanju);

Opomba: trgovski naziv za: a) apnenno-amonijev soliter = kalkamonsalpetar, nitromonkal; b) kalijev nitrati = kalksalpetar.

Na slabših tleh je treba količino gnojil (zlasti nitrofoskala) nekoliko povečati, na boljših pa zmanjšati. Nitrofoskal mora biti potrošen vsaj teden dni pred setvijo, da ne bo trpela kalivost semen!

Shemo gojenja dobimo po teksturi in kemizmu zemlje ter sorte, ki jo bomo na tej zemlji pridelovali. Na zelo dobrih zemljah (težja ilovnata tla z dovolj humusa) bomo sejali najbolj rodovitne sorte (n. pr. produktore) ter bomo zato izbrali shemo šte. 3. Za lažjo zemljo bomo morali zbrati manj zahtevno sorto (n. pr. Ul ali San marino) ter bomo gnojili približno po shemi šte. 1.

V. SETEV

Strojna setev mora povsod zamenjati ročno! Uporabljamo samo potrjeno, razkuženo in v laboratoriju pregledano seme. Zelo važni podatki so kalivost in ab-

solutna teža (= teža 1.000 zrn) semena, iz katerih izračunamo uporabno vrednost in količino semena za 1 ha setve.

1. Način setve. Navadna strojna setev, kjer so vrste oddaljene okoli 15 do 16 cm, v glavnem zadovoljuje. Na močnejše zaplevljenih in zelo rodovitnih njivah težje tekture ter pri najbolj rodovitnih sortah ima setev v trakove (n. pr. 27 cm + 8 cm + 27 cm + 8 cm itd.) nekatere prednosti. Z okopavanjem posevka namreč lažje zatiramo plevel in zračimo tla (zlasti v krajih s padavinami nad 1200 mm) pa tudi odpornost zoper polaganje je običajno nekoliko boljša. Globina setve: na težjih zemljah plitveje (2,50 do 3 cm), na lažjih globlje (3 do 4 cm).

2. Čas setve zavisi od rajona in sorte:

- a) skupina sort, ki jih sejemo najprej: helikorn, virgilio, plan-tahofa, Ul, tassilo, bavarka;
- b) skupina sort, ki jih sejemo nekoliko pozneje: verna, San marino, San pastore, produktore, fiorello;
- c) skupina sort, ki jih sejemo najpozneje: generoso, salto, te-vere, elia.

V vzhodni in severovzhodni Sloveniji se seje: skupina a) od 5. do 15. oktobra, skupina b) od 10. do 20. oktobra in skupina c) od 15. do 25. oktobra.

(Dalje prihodnjik.)

Septemberski dogodki 1908 v Ptuj

1. Nemške priprave za napad

Ko so ptujski Nemci in renegati zvedeli, da se je vodstvo Ciril-Metodove družbe v Ljubljani odločilo sklicati glavno skupščino 13. septembra 1908 v Ptuj in da je vložilo pri pristojnih oblasteh prijavo, jih je popadla silna razburjenost. Sklenili so za vsako ceno preprečiti zborovanje. Ker so se čutili sami preslabi, so začeli pripravljati za isti dan veliko nemško zborovanje pod milim nebom v parku in veselilo se nemškemu druženju in lepi. Z velikanskimi hujskajočimi lupaji so vabili na to prireditve Nemce in nemščino iz sosednjih mest in trgov spodnje Štajerske. Tako bi ustvarili potrebno udarno silo, s katero bi planili nad Slovence. Tudi ptujski Štajerci se je razpisal tozadevno prav na široko in izvalil svojo gnojnico na okoliško slovensko prebivalstvo. V mestu samem so organizirali vso ptujsko družbo za napad. V zaščito napadalec bi bila ptujška maloštevilna policijska straža prešibka. Zato je župan Ornič naprosil svoje tovariše iz drugih mest, naj mu pošljejo nekaj policajev na pomoč. Na to prošnjo je odredil mariborski župan devet, celovški enajst, celjski štiri in belgijski dva policaja za asistenco. Za primer, da bi se izkazala pomnožena policija za nezadostno, je odobril okrajni glavar še žandarmerijsko asistenco, ki bi pa na stopnja šele po njegovih navodilih. Zaradi velikega strahu, ki je pograbil nemško in izdajalsko bratovščino, je odredil prezidij cesarskega namestništva v Gradcu na Orničovo ponovno prošnjo v zadnjem trenutku brzojavno še polovico pionirske čete kot vojaško pripraviljenost. Oborožena sila je bila torej pripravljena. Pripravili so jo bilo treba le še ptujsko dehal in ji vlti dovolj borbene duha. Prišlo so se polnili jajca s črnolom, pripravili kamenje, oskrbelo palice in drugo bojno opremo. Vse je šlo odlično od rok. Za policijo in žandarmerijo so bila izdana točna navodila, naloge podeljene, mestno in deloma okrajno uradništvo je bilo v pripravljenosti. Slovenski časopisi so 12. septembra javili iz Ptuja, da hočejo Nemci in nemščini preprečiti zborovanje Ciril-Metodove družbe in da se po mestu že ves čas po raznih lokalnih govori, da bodo napadli Narodni dom ter vse pobili. Na kolodvoru pa hočejo udeležence napasti in jim s silo zapreti pot v mesto.

Ptujski občinski svet je prav tako prispeval svoje. V petek, 11. septembra, je imel sejo, na kateri so sprejeli predlog dr. Plachkega, ki se glasi: »Občinski svet deželno-knežje avtonomnega komornega mesta Ptuja naj odločno je protestira, da se je sklicala glavna skupščina slovenske Ciril-Metodove družbe v nemško(?) mesto Ptuj in vidi v tem izjavnem miroljubnega nemškega prebivalstva našega mesta; občinski svet poziva nemško prebivalstvo, da proti temu navalu do stolno(?) protestira s tem, da se polnoštevilno udeleži prihodnje nedelje nemškega ljudskega shoda.« Ta sklep občinskega sveta pač najlepše osvetljuje nizko moralno mestnih svetnikov. Ni jih bilo sram v svoji uradni funkciji ponorčevati se javno iz ustave, ki je — vsaj na papirju — jamčila enakopravnost narodov in svojih državljanov. Res lepa oblast!

Končno je bil še na večer pred skupščino ponoči nalepljen po ptujških hišah naslednji poziv: Nemci!!! — »Vindšarska« nasprotnik hoče vtisniti našemu nemškemu mestu sramotni pečat. Izvršiti hoče svoj prvi pohod in iz nagajivosti nemškemu meščanstvu priboriti v našem nemškemu mestu prostor panslavistični trikotari. Zato je sklical za nedeljo, 13. septembra, glavno skupščino »vindšarske« Ciril-Metodove družbe z istočasno ustanovitvijo sokolskega društva. Iz vseh žup bodo prišli rdečesarjenci in drugi panslavisti, da bi nas na lastnih tleh zasmehovali. Smatramo njihov drzen prihod kot nemško napad.

Torej nemški Ptuj v sredini slovenske okolice je bil v nevarnosti! Tvorila ga je peščica nemških uradnikov pri občini in na glavarstvu, nekaj trgovcev in obrtnikov, katere so podpirali nekateri renegatski ljudje Orničovega kova. Ostali prebivalci so bili Slovenci, odvisni od svojih gospodarjev ter živeli pod stalnim pritiskom in nasiljem. Pod takim vzdušjem se je tedaj blizal dan skupščine.

Verjetno izzivanje in naše sveta dolžnost je, da to preprečimo. — Nemci! Hočemo se poslužiti naše pravice kot gospodarji. Naši bratje (nemški) iz sosednjih krajev nas bodo v nedeljo obiskali. Pričakovali jih bomo pri vseh dopoldanskih vlakih. Ptuj ostane nemški!!!

Torej nemški Ptuj v sredini slovenske okolice je bil v nevarnosti! Tvorila ga je peščica nemških uradnikov pri občini in na glavarstvu, nekaj trgovcev in obrtnikov, katere so podpirali nekateri renegatski ljudje Orničovega kova. Ostali prebivalci so bili Slovenci, odvisni od svojih gospodarjev ter živeli pod stalnim pritiskom in nasiljem. Pod takim vzdušjem se je tedaj blizal dan skupščine.

(Nadaljevanje sledi)

Tabori - manifestacija slovenske misli

(K septembrski razstavi Mestnega arhiva v Ptuj)

Tabor v Ormožu

Znamenit tabor na Slov. Štajerskem je bil v Ormožu 8. avgusta 1869, udeležilo se ga je okrog 9000 ljudi. Prišla so zastopstva raznih čitalnic z zastavami na čelu. Zlasti številno so bili zastopani sosednji Hrvati, ki so se pripeljali v Ormož na okrašenih vozilih. Posebno častno so se udeležili tabora Hrvatje iz Varaždina, z godbo in slovensko zastavo na čelu. Prireditelj tabora pa so pogrešali člani »Sokolov«, ki ga je zastopal samo en član.

Ob pol štirih popoldne so udeleženci krenili proti tabornemu mestu. V mestu so se jim pridružili Ljutomerčani. Taborno zborovanje je začel dr. Betovar, za predsednika skupščine pa so izbrali dr. Razlaga. Dr. Zornik je poudaril potrebo po zedinjeni Sloveniji, dr. Vošnjak pa je razložil zgodovino borb za zedinjeno Slovenijo, dr. Vošnjak pa je razložil zboru.

Urednik »Slovenskega naroda« Anton Tomšič je govoril o uvedbi jezika v uradih in poudaril škodljive posledice nemškega uradovanja ter pozval ljudstvo, naj zahteva slovensko dopisovanje. O slovenskem jeziku v šolah je spregovoril bорец za narodno enakopravnost dr. Razlag. Prikazal je poslušalcem pomanjkljivost sedanjih šol.

Zlasti navdušeno je govoril Božidar Raič, in sicer o vzgoji slovenske mladine. Ljudstvo je navdušeno poslušalo njegova izjavanja in priseglo, da bo branilo svoje narodne pravice.

Dr. Petovar je govoril o domačih zadevah in se zavzel za ustanovitve posebne hranilnice za ormoški okraj. Predlagal je nadalje, naj se na stroške Štajerske in Hrvatske zgradi most čez Dravo pri Ormožu. Za ta koristni predlog se je zavzel tudi dr. Zornik.

in govoril o duševnem mostu, ki naj veže Slovence s hrvaškimi brati. Zahteve govornikov so prišle v resolucijo, ki je zahtevala tudi, naj se ustanovi v Ljubljani vseučilišče. Vse resolucije so poslušalci sprejeli z velikim navdušenjem.

Proti koncu zborovanja so slovenski in hrvaški dijaki zapeli na odru slovenske in hrvaške pesmi. Na vseh koncih so odmevali zvoki godb in kakor poročajo »Novice«, se je slovesnost odvijala v najlepšem redu. V mraku so se udeleženci zborovanja vrnili v sprejeto v Ormoško čitalnico, kjer se je razvil družabni večer.

Nemška protizborovanja

Istega dne je bil v Celju tako imenovani »Verfassungstag«, ki so ga priredili tamkajšnji Nemci. Te nemške prireditve naj bi bile nekak protitulež slovenskim taborom. Vendar te prireditve niso imele množičnega značaja na prostem, kajti prirejali so jih v zaprtih prostorih. Vošnjak piše v »Spominih«, da je bil takšen nemški dan v Slovenski Bistrici v graščinski jahalnici.

Tabori v ostali Sloveniji

Tabori so bili še drugod po Slovenskem, tako v Žalcu 6. sept. 1868, v Šempasu 18. okt. 1868, Brdih 25. apr. 1869, Sevnici 2. maja 1869, na Kalcu pri Zagorju 9. maja 1869 in največji tabor v Vižmarjih 17. maja 1869, kjer se je zbralo okrog 30.000 ljudi.

Po Vošnjakovih podatkih se je teh taborov udeležilo preko 90.000 ljudi, ki so enoglasno zahtevali zedinjeno Slovenijo. »Le ta je« — piše Vošnjak — »temeljni kamen našemu blagostanju; zato jo bomo, kakor do zdaj, tirjali tu-

di za naprej in ne prenehali trkati, dokler se nam duri ne odpro.«

Hermanova interpelacija

Medtem ko je slovensko ljudstvo na množičnih zborovanjih odločno zahtevalo uresničitev slovenskega programa — zedinjene Slovenije, je leta 1869 poslanec Herman vložil interpelacijo v štajerskem deželnem zboru glede zedinjenja Slovencev. Iz interpelacije, pri kateri je sodeloval tudi dr. Vošnjak, odseva vsa teža borbe Slovencev za enakopravnost in proti narodnostnemu zatiranju. Sestavljenec te vloge opozarja med drugimi tudi na ljudske zборе, ki so se navdušeno izrekli za pravično slovensko stvar. V nasprotju s slovensko zahtevo pa se je štajerski deželni zbor leta 1868 izrekel proti slovenskemu programu in izrecno poudaril, da nikoli ne bo privolil v slovenske zahteve.

Interpelacija govori o številnih premoči Slovanov v Avstriji, saj štejejo 18 milijonov proti 8 milj. Nemcem in pet milijonov Madžarov. Tuji fevdalci so se zasidrali po slovenski zemlji, njim so naši predniki tlačili. Po slovenski zemlji se je vžredilo nevedno in nesramno odpadništvo po mestih in uradih, katero se je svojemu narodu izneverilo in se s tuji družuje in vse preganja, kar je narodno, kar narodno misli in dela. Po narodnem pravu bi moral biti slovenski narod svoboden in samostojen. »Svoje stvari hočemo po svojih potrebah, po svojih pojmi, po svojem lastnem ustvarjenem nagonu sami urejevati in oskrbovati« — pravi nadalje interpelacija. Zato zahtevajo Slovenci domači skupni deželni zbor, vrhovno sodišče, lastno vseučilišče itd.

Na zahteve slovenske interpelacije je deželna vlada odgovorila negativno, slovenske težnje po zedinjenju je imenovala protustavne.

Zamiranje taborskega gibanja

V letu 1870 so se zbrali ljudje na velikem taboru v Sežani. Avstrijske oblasti gledajo na tabore z vedno večjim nezaupanjem in strahom. Na Kranjskem zahteva deželni glavar celo vojaško pomoč in pošilja okrajnim glavarjem navodila, naj onemogočijo slovenske tabore.

Slovenski konservativni krogi se izneverijo taborski ideji in zedinjeni Sloveniji, pa tudi meščansko nastrojeni liberalci se izneverijo slovenskemu revolucionarnemu programu. V letu 1871 se ne sklicujejo več tabori v večjem obsegu, zahteva po zedinjeni Sloveniji vedno bolj pojema, slovenski zastopniki postajajo skromnejši in se omejujejo le še na enakopravnost. Tako se je končalo eno izmed najbolj borbenih poglavlji slovenske zgodovine — doba taborov.

ROJSTVA

Rojstva: Terezija Kolednik, Kicar 52 je rodila — Silvo; Terezija Belci, Hermanci 18. — Milana; Ljudmila Gajšek, Podlehnik 19 — Branka; Justina Čoh, Brstje 6 — Marijo; Matilda Bedenik, Podloža 20 — Ludvika; Ana Posel, Ljubljana 10 — Alojza; Marija Kranjc, Pobrežje 154 — Danila; Marija Mišič, Draževci 69 — Marijo; Terezija Žuran, Stojenci 115 — Mileno; Marija Kovacek, Osluševci 34 — Stanislava; Leopoldina Majerič, Velika Nedelja 8 — Zlatka; Ana Tement, Dolane 10 — Zdenko; Džurica Ekselenski, Kidričevo 13 — Mirana; Silva Žerak, Kidričevo

Motiv iz Slovenskih gor

Esperanto na poti k zmagi

Za nami je jubilejni kongres esperantistov Jugoslavije v Novem Sadu. Zdaj pa imamo že poročilo o 43. Svetovnem esperantskem kongresu v Mainz (Nemčija), kjer je bilo od 2. do 9. avgusta zbranih nad 2000 delegatov iz vseh kontinentov — 40 zastopnikov 40 narodnosti. Posebno pozornost je vzbudila izjava predsednika U. E. A. prof. dr. Canuto (Italija), ki je dejal, da se je UNESCO odločil v svojem 10 letnem planu s pomočjo ESPERANTA razširjati umetnost in znanost v deželah, katerih jezike razume le malo inozemcev.

Praktična vrednost Esperanta je predvsem dejavnost v umetnosti in znanosti. 2000 učbenikov izdanih v 54 jezikih razširja znanje sintetičnega svetovnega jezika. Upamo, da nam bodo kaj več povedala naša esperantska skupina po povratku iz inozemstva.

55 — Justino: Marija Kajzar, Breg 33 — Ireno; Terezija Sorl, Kicar 98 — Ivana; Ivana Maltarič, Ptuj, Zagrebška — Mirana; Marija Gajšek, Skrblje 1 — Ireno; Cecilija Cupar, Brebrovnik 26 — Marijana; Terezija Kolar, Rabelčja vas 6 — Zdenka; Frančiška Čiška Horvat, Kukava 38 — Ivana, Sabina Erhatic, Zalovci 88 — Marijana; Ana Novak, Obrež 123 — Bojana.

POROKE

Poroke: Lubec Marjan, Ptuj, Vičavska pot 12 in Silva Pisanec, Budina 23, Ptuj; Danijel Tuščak, Ptuj, Slovenski trg 13 in Ljudmila Preložnik, Kidričevo 81; Ivan Stropnik, Ptuj, Nova cesta 3 in Ana Klinar, Ptuj, Ormoška 2.

SMRTI

Smrti: Franciška Petrovč, Stojenci 94, roj. 16. 7. 1958, umrla 17. 7. 1958; Vladimir Kovač, Veličane 23, roj. 12. 7. 1958, umrl 27. 7. 1958; Ana Vindš, Rodni vrh 43, roj. 23. 12. 1897, umrla 31. 7. 1958; Antonija Segula, Šardnje 3, roj. 1. 4. 1958, umrla 30. 7. 1958; Janez Alt, Ptuj, Rajčeva 10, roj. 31. 5. 1880, umrl 4. 8. 1958.

Smrti: Mašek Jožef, roj. 11. III. 1911, umrl 17. VII. 1958; Anton Gobec, roj. 4. I. 1867, umrl 13. VII. 1958; Branko Vidrač, Zamušani 7, roj. 15. II. 1958, umrl 19. VII. 1958.

Seminar za učitelje in profesorje esperanta

Na ta enotedenski seminar, ki je od 22. do 29. t. m. v Polževem so odšli trije ptujčani, učitelji esperanta, ki si bodo osvojili znanje za nove metode pouka mednarodnega jezika. Navzoči bodo tudi esperantisti iz tujine.

J. D.

LJUBLJANA

NEDELJA, 24. AVGUSTA

6.00—7.00 Veder nedeljski jutranji pozdrav — vmes ob 6.05—6.10 Poročila in vremenska napoved. 7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 7.15 Reklame. 7.30 Radijski koloidar in prireditve dneva. 7.35 Za ljubitelje pihalnih godb. 8.00 Mladinska radijska igra — Frane Milčinski: Zvezdica Zaspanka (ponovitev). 8.38 Pianist Jurica Muraj igra skladbe M. Tajčeviča in B. Papandopula. 8.55 Kar radi poslušate. 9.35 Dve orkestralni rapsoziji. E. Lalo: Norveška rapsozija. A. Dvorak: Slovenska rapsozija št. 3. 10.00 Se pomnite, tovariši... Stojakca Nestić: Čudni refal in živčni partizan. 10.30 Potniške razglednice — Silvo Matičič: Bohinj. 11.30 V zabavnem ritmu z majhnimi in velikimi ansambli. 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 13.15 Zabavna glasba, vmes objavlja in reklame. 13.45 Na našo vas. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved. 15.15 Simfonični ples. 15.45 Silvo Matičič: Jamnina platno belice... (Reportaža iz Ohrida). 16.15 Poskoška harmonika. 16.30 Glasbeni mozaike. 17.15 Radijska igra — A. Cehov: Postarjava žena (ponovitev). V glavnih vlogah: Jože Zupen in Jana Osojnik. Režija: Maša Slavčeva. 18.00 Igra orkestra George Melachrino. 18.20 Ludwig van Beethoven: Koncert za klavir in orkester št. 1 v C-duru, op. 15 (izjava orkestra „Pro muzicista“, dirigira Hans Svarowsky, solist sica“). 19.00 Zabavna glasba, vmes objavlja in reklame. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Variete na valju 327.1 m. 21.00 Zabavni vrkovi. 21.30 Športna nedelja. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 22.15 Dva odlomka iz opere Samson in Dalila C. Saint-Saens. 22.35 Plesna glasba. 22.55—23.00 Poročila.

Esperantisti na taborjenju v Radovljici

Od 11. 7. pa do konca tega meseca je bilo taborjenje mladih esperantistov v Radovljici. Z drugo skupino je bil tudi Ptujčan, SI. Širec, najboljši učenec 2. letnika esp. pouka v gimnaziji, ki je bil tam na stroške esperantske sekcije. Kakor pravi, se je med mladimi esperantisti iz raznih krajev naše države zelo dobro počutil in se odlično usposobil v govoru jezika.

NAROČAJTE

PTUJSKI TEDNIK

Naša vas v narodnoosvobodilni vojni

JANEZ: Da. Ali vahtmajster kakor da ne razume. Kar naprej ali vanjo. Majda me pokliče: Janez, povej mi, da ne bom plesala. Jaz mu rečem: Dekle pač noče! Vahtmajster pa: Zakaj noče? Zato, ker noče, odgovorim. Vahtmajster je postal rdeč kakor kuhan rak. Bil je užaljen. Začel je kričati in me psovati: Windischer Hund! Mene je pogrelo. Slovenski pes da sem? Vsi fantje so bili okrog mene. Namignili smo si z očmi in tisti hip je priletela vahtmajstru krepka zausnica. Obenem je nekdo sunil v svetlo pod stropom, da smo bili namah v temi. Izkoristili smo zmešnjavo in se razbežali. Morali smo; oni so imeli puške.

MIHEC: Kdo je udaril Nemca?

JANEZ: Razume se, da jaz. Tako se je začelo z zausnico, kakor sem omenil že prej. Po tistem dogodku v krčmi meni ni bilo več obstanke v vasi. Že drugi dan so me iskali na domu, toda jaz sem bil — ne bodi len — že izvilkel puško izpod sena in izginil v gorzdove. Z menoj so šli še trije fantje in bili smo prva partizanska četverka. V najskritejši globeli smo si napravili podzemljsko jamo, ki nas je varovala pred slabim vremenom in sovražnikom.

MAJDA: In tako se te je prijel tudi novo ime Jazbec.

JANEZ: To je bilo partizansko ime.

MIHEC: Ali ste imeli vsi puške?

JANEZ: Saj to? Imel sem jo samo jaz, oni trije pa kar tako. Premišljevali smo, kako priti do orožja. Treba je bilo hiteti, ker v vasi je šlo vedno bolj narobe. Nemci so sklenili, da naše ljudstvo izselijo. Spoznali smo, da nam gre za biti ali ne biti, ali ne Majda?

MAJDA: Da, Nemci so se pripravljali, da nas bodo izselili. Popisovali so nas od družine do družine in sestavljali sezname. Slutili smo, kaj nameravajo z nami. Najprej so preselili učitelje in druge šolane ljudi, mi pa smo čakali. Bili smo zbegani in obupani. Dokler ni počila prva partizanska puška... Janez, pripoveduj, kako je bilo dalje?

JANEZ: Kakor sem že rekel, smo mi, ki smo bili v hosti, sklenili, da si priskrbimo orožje. Seveda ni šlo lahko. Puška ni žemlja, ki jo kupiš pri peku, kaj, Mihec? Od nemških orožnikov, ki jih je bilo pet, sta dva zvečer vedno hodila na patroljo, trije pa so ostali doma. Bila je že pozna ura, ko smo se kakor mačke priplazili v bližino orožniške posta-

je. Kakor navadno je tisti, ki je stražil, lepo korakal pred hišo sem in tja: ena dve, ena dve... Ko je prišel do vogala, se je obrnil in tako celo noč. Druga dva sta menda že spala. Bili smo skriti v gostem grmu za vogalom. Ko je stražnik prišel do vogala in se spet obrnil, smo planili od zadaj nanj. Eden ga je stisnil za vrat, da se ni niti ogasil. V trenutku smo ga podrli na tla, mu porinili v usta robcen in ga zvezali. Na hitro v kasarno. Vedeli smo, kje sta onadva. Presenetili smo ju v postelji. Eden od njiju je naglo segel po revolverju, ki je ležal na mizici ob postelji. Bil pa je prepozno, ker ga je prej zadel naša krogla. Drugi se je vdal. Tisti večer smo dobili tri puške in še samokrese.

MIHEC: Ali niste pozabili vzeti tudi streliva, stric?

JANEZ: Seveda, Mihec, cel zabojo smo ga zaplenili. Toda za načrt, ki smo ga nameravali izvesti, nam je bilo še bolj potrebno razstrelivo. Preskrbeli nam ga je delavec iz bližnjega kamnoloma. Morali smo hiteti. Uradnik na železniški postaji, član OF, nam je poslal glas, da že pripravljajo vlak, ki bo odpeljal naše ljudi v izgnanstvo.

Že naslednjo noč smo razstrelili železniški most. Eksplozija se je čula daleč naokrog in dala znak za splošno vstajo v teh krajih. Naša partizanska skupina je narasla na 40 borcev. Naše ljudstvo se spoznalo, da nas lahko

reši le oborožena pest. Osvobodilna fronta je povezala vse vasi. Druga, za drugo so se vrstile akcije. Borci so napadali sovražnika ob vsaki priložnosti in onemogočili Nemcem izseljevanje naših ljudi. Tudi ženske so pomagale in otroci, kaj ne, Stanko?

Stanko: Seveda smo pomagali. Bil sem šolar. Jaz in še kakih pet ali šest součencev smo se shajali v Lazarjevem seniku nad vasio in si nadeli ponosno ime Titovi pionirji. Ti, Majda, si nam bila nekaka voditeljica. Bila si tako dobro dekletce, kakor kaka šolarica, čeprav ti jih je bilo že kakih sedemnajst, ka-li?

Majda: Da, sedemnajst...

Stanko: Vedno si nam pravila: Dekli, naša domovina je Jugoslavija, naš voditelj je tovariš Tito, vi pa ste njegovi pionirji. Nemški fašisti so naši sovražniki. Pomagati morate, da jih preženemo iz naših krajev. Toda vi niste več mali otroci, zato morate obljubiti, da boste delali skrivaj. To je važno, zato morate priseči. In prisegli smo s stisnjenimi pestmi... To so bili naši časi, polni nevarnosti in tveganj, ki smo se jih kot otroci kornaj zavedali. Zvečer pa smo hodili na delo. Plezali smo na telefonske drogove in rezali žice, trotili smo letake OF, prenašali pošto. Niti podnevi nismo mirovali. Še več, Majda, kakšno smo zagodili nekoč Nemcem tam pri gostilni?

Majda: Misliš tisto z revolverjem in avtom?

Stanko: Da, da. No, v vaško gostilno, kjer si ti, Janez, začel vojno z zausnico, so zahajali le še nemški orožniki in nemške učiteljice.

Janez: Od domačih jih zahajala tja le poštarica Hilda.

Stanko: Da, Hilda... Pa se je tega bridko kesala. No, o tem pozneje. Nekega nedeljskega popoldneva se ustavi pred gostilno lep avto. Mi pionirji smo imeli povsod oči in ušesa. Tudi ta dan smo se motali tam okoli. Vidimo: iz avta stopita dva nemška oficirja in gresta v gostilno. Po kratkem obotavljanju je šel še šofer. S tovarišem Mirkom se potuhneta na Petračevem dvorišču nasproti gostilni in oprezujeta. Mirkov, pravim, ali ne misliš, da bi se dalo nekaj napraviti?? Da, odvrne Mirko, tiste gume pri avtu so menda čisto nove. Kakor da so prišle včeraj iz tovarne. Treba je najti prav oster nož. No, nož sva kmalu dobila, toda za akcijo je bilo še prezgodaj. Čakala sva. Dokler se ni oglasil z gostilniškega vrta gramofon. Začel so plesati. Dobro sem videl, kako si je odpel eden od tistih oficirjev opasač z revolverjem, ga obesil na naslonjalo stola, nato pa se priklonil pred poštarico Hildo in jo povabil na ples. Tisti stol je bil tako blizu plota, ki je delil vrt od ceste, da ga je bilo prav lahko doseči z roko. Mirkov, pravim tovarišu, še nekaj vidim. Tudi jaz, odgovori Mirko, opasač, kaj ne? Pravim vam, zlat dečko

je bil ta Mirko. Škoda ga je, ker je tik pred osvoboditvijo padel kot kurir. Torej, pravi Mirko, opraviha vsak svoje. Kaj boš ti? Mene je mikal revolver, zato mu rečem: Pusti revolver meni, saj ga tako ali tako moram odnesti komandantu Jazbecu. Dobro, odvrne Mirko, bom pa jaz preizkusil ta nož, če je kaj oster. Blizal se je že mrak. Zdaj, pravim, ne moreva več čakati, kaj pa če se Nemci odpeljejo? Ko bodo spet zaplesali, bova skočila. Spet so navrl gramofon in zaplesali. Tedaj sva skočila. Stegnil sem roko skozi plot in sunil opasač z revolverjem. Medtem je tudi Mirko pošteno zarezal vse štiri gume na avtu. Pozneje smo zvedeli, kako so Nemci beželi in kričali: banditi, banditi! in obljubljali krvavo maščevanje.

Že drugo jutro sem osebno izročil opasač z revolverjem tebi, Janez.

Janez: Da, Stanko. Ko te je naša straža privedla k meni, si samozavestno pozdravil in rekel: Tovariš komandant, prinašam ti zaplenjeni revolver. Bil je odličen revolver.

Mihec: Oh, zakaj ni več tistih lepih partizanskih časov. Tudi jaz bi jermal fašistom revolverje. Janez: Res je, Mihec, lepa so bila tista leta, lepa in slavnna, vendar težka in huda. Naši najboljši ljudje so padali. Padali zato, da lahko ti, Mihec in živimo kot svobodni državljani (Nadaljevanje sledi)

Za vsakogar nekaj zanimivega

Naj ostane med nami Kukčevo pismo iz l. 1978

Kukčev breg v Halozi, 22. 8. 1978

Dragi Tonč,

ne najdem besed, da bi Ti popisal, kako sem srečen. Odkar je bil proglazen ta del Haloza za nacionalni park, imamo tu prava nebesa. Atomizacija, ki napreduje tudi pri nas na Slovenskem z naglimi koraki, se je ognila tega dela naše domovine. Vse mora ostati nedotaknjeno, kakor je bilo ob času proglasitve.

Moja žena in jaz obdelujemo ta tri joha zemlje, ki sva jih poddodavala po njenem očetu tako, kakor so to delali Haložani pred sto leti. Tudi način najinega življenja se ne razlikuje mnogo od življenja takratnih Haložanov.

Letos pričakujemo rekorden vinski in sadni pridelek. Drevje je obloženo, da ga moramo podpirati in tudi trsje je polno grozdja.

Zadnjič si mi pisal, naj Ti podrobneje poročam, kako živim. Na, nekaj podatkov!

V letu dni, odkar sva z ženo tu, so se najine življenske navade temeljito spremenile. Pa ne samo navade, tudi mišljenje, čustvo-

vanje... Saj sva postala prava hlaška bajtarja.

Najina koča je zbita iz brun in smetane z ilovico, pokrita pa s slamo. Ima le dva prostora: hišo in louplo s kuhinjo. Tudi tla so ilovnata, okna pa so okenca, kakor pravi župančič v Dumi. V hiši je iončena peč, široka postelja s slamnajo, miza s klopjo in omaro. Na steni visi starinska ura in dve podobli, slikani na steklo. Skoraj bi nekaj pozabil: v hiši so tudi žrnje.

Najina živina je dobra, zvesta

koza, ki nama daje mleko in tri

kokoši s petelnom. Imela sva tudi

lepega sivobrega mačka, pa se je

nekam potepel; že teden dni ga

ne vidiva.

Ko zjutraj vstanem, najprej

zmeljem soržico na žrnjah. (La-

stni pridelek!) Potem žena pomol-

ze kožo in skuha žgance. Žganci

z mlekom, ali je kaj boljšega na

svetu? Potem greva v gorco: ko-

pljeva, plejeva, vezeva, škropiva.

Na mali njivici okopava krompir,

koruzo, fižol, negujeva povrtino.

Saj ni tako hudo: od treh joha

zemlje je več kot joha gozda in je

delo kmalu opravljeno.

Zdaj poleti, ko ni takega nujne-

ga dela, grem večkrat v gozd po

gobe. Če jih ne najdem v svojem,

stopim malo dalje in jih imam

kmalu poln štorc. Potem imava z

ženo za obed globanjevo župo. Ali

je to nekaj dobrega! Za večerjo

imava šalato s tikvinim oljem ali

kaj drugega z vrta.

Pozimi si svetiva s petrolejko.

Večkrat se je že zgodilo, da sva

prižgala skale, ker se nam ni lju-

bilo v vas po petrolej. Sicer pa

hodiiva zgodaj spat in ne potre-

bujeva mnogo luči. Za vaše ptujs-

ke pojme živiva življenje primi-

tivnih ljudi. Odvadila sva se

vseh dobrot atomske dobe. Nima-

va ne elektrike ne vodovoda ne

kopalnice ne novodobne kuhinje

ne hladilnika ne radija ne televi-

zije in sploh nobene take ropo-

tije, še knjig ne bereva. Včasih

vzamem v roke kako staro mo-

horskoro knjigo in z užitekmo

preberem dve tri strani; ne več. E-

dina najina zveza s svetom je prav-

zaprav Ptujski tednik, ki ga pri-

nese pismenoša vsak petek. Pa še

tega ne preberava vsega; ni dobro

za živce.

Pozdravljen! Tvoj Nanta Kukec.

ŠPORT

JUGOSLOVANSKI KASAŠKI DERBY V LJUBLJANI

V nedeljo, 17. avgusta 1958, je bil v organizaciji Konjeniške zveze Slovenije v Ljubljani na novem hipodromu XXXI. Jugoslovanski kasaški derby. To je glavna preizkušnja 4-letnih kasaških konj v hitrosti možni na progi 3300 m. h kateri imajo pristop rodovniško registrirani konji iz cele države, ki so šli skozi predhodno preizkušnjo že kot dvoletniki in triletniki. Derby je torej zaključni izbrani najboljši kasaši, je enoten za celo državo, vrši pa se izmenoma po posameznih republičnih centrih. Lani je bil v Beogradu, prihodnje leto bo v Zagrebu.

Kobilarna Turističnega pri Ptuj je

OBVESTILO

Obveščamo vse davčne zavezanke dohodnine od kmetijstva na območju Občinskega ljudskega odbora Ptuj, da je razpored ugotovljenih davčnih osnov in izračuna dohodnine od kmetijstva za leto 1958

javno razgrnjen

na vpogled vsem davčnim zavezancom od

18. avgusta do vključno 28. avgusta 1958,

in sicer:

bivše občine Ptuj — v prostorih Uprave za dohodke Obč. Ptuj;
bivše občine Grajena — v prostorih Krajevnega urada Grajena;
bivše občine Rogosnica — v prostorih Krajevnega urada Rogosnica;
bivše občine Markovci — v prostorih Krajevnega urada Markovci;
bivše občine Hajdina — v prostorih Krajevnega urada Hajdina;
bivše občine Cirkovce z naseljem Apače — v prostorih Krajevnega urada Cirkovce;
bivše občine Juršinci — v prostorih Krajevnega urada Juršinci;
bivše občine Desternik — v prostorih Krajevnega urada Desternik;
bivše občine Videm — v prostorih Krajevnega urada Videm;
bivše občine Podlehnik — v prostorih Krajevnega urada Podlehnik;
bivše občine Leskovec — v prostorih Krajevnega urada Leskovec

vsak dan razen ob nedeljah od 7. do 14. ure. Pritožbeni rok proti odmeti dohodnine od kmetijstva teče od 29. avgusta do vključno 12. septembra 1958.

Pritožbe, koškovane z 90 dinarji državne takse, je vlasti do vključno 12. septembra 1958 osebno pri Občinskem ljudskem odboru Ptuj — vložnice, soba šte. 7 — ali priporočeno po pošti.

Po tem roku osebno oddane ali priporočeno poslane pritožbe bomo zavržali kot prepozno vložene.

PTUJ, dne 15. avgusta 1958.

Občinski ljudski odbor Ptuj,
Uprava za dohodke

IV. mednarodni vinski sejem v Ljubljani — v središču svetovne pozornosti

Mednarodni vinski sejmi v Ljubljani so postali svetovno priznane vodilne prireditve. To postavlja pred organizatorje vedno večje in težje naloge.

Doslej se je pojavilo za ocenjevanje vzorcev že 14 držav, medtem ko je vzorcev že nad 500. Razen Jugoslovancev so prijavili največ vzorcev vin SZ (okrog 2000 butelj), nato Romunija, Madžarska, Avstrija, Ciper, Francija itd.

Letos se pojavljajo prvič na ljubljanskem mednarodnem vinskem sejmu in na mednarodnem ocenjevanju najboljših vin tudi vina iz ZDA, Mehike in Turčije. Vsekakor degustatorji ne bodo

imeli lahke naloge, kajti v kratkem času oceniti toliko količino najboljših vin vsega sveta vsekakor ni stvar neizvedljivih strokovnjakov.

Mladinski kriminal — težko vprašanje svetovnih vele mest

Tolpe mladoletnikov v velikih mestih postajajo vedno večji problem, ki ga policijske oblasti le s težavo sledijo. Newyorški župan je bil prisiljen izvesti veliko policijsko gonjo proti tolpom mladoletnikov, ki strahujejo prav po gangstersko cele mestne četrti. Ti mladoletniki napadajo po parkih ljudi, se pretepajo med seboj, saj je policijsko registriranih nič manj kot 500 različnih tolp, ki med seboj krvavo obračunavajo, vsi skupaj pa napadajo mirne pešce ob vseh mogočih priložnostih. Kako so podivjani, naj služi naslednji primer:

Skozi neki newyorški predel sta šla neki invalid in njegov prijatelj na sprehod. Za invalida je bilo usodno, da se je med razgovorom zasmel. Nenadoma je skočil nekaj fantalinov nanj in z noži so ga kar pri belem dnevu zaklali. Ko so jih polovili, so na vprašanje, zakaj so to storili, rekli: »Mislili smo, da se smeje nam in mi se ne pustimo žaliti.« To so bili fantje, stari po 14 in 15 let.

Zopet drugi je izjavil, ko je zaklal svojega sošolca, da je to storil — in to je povedal s cinično hladnokrvnostjo —, ker bi pač rad vedel, kako škrti nož ob kosteh...

Vse te tolpe imajo svoja imena, ki so naravnost smešno neverjetna. Tako se tolpa, o kateri pišemo, imenuje »Egiptovski kralji«. Newyorški župan je v svoji odločni akciji uporabil ne le redno policijo, pač pa tudi gojenice vseh policijskih šol v državi New York. Toda jasno je, da bo vse skupaj malo zaleglo, ker mladina, ki živi brez pravega doma in reda, popiva, kupuje revolverje, ki jih je v Ameriki mogoče nabaviti brez orožnega lista, mesarske nože in se ukvarja z mamili, ne bo nikoli sposobna za moralno pametno življenje.

Pa to ni samo v Ameriki! Tako besnenje mladoletnikov, za katere psihiatri ne najdejo pravega vzroka, vlada tudi po nekaterih večjih mestih Evrope. Tako je bila v mestu Rimu pred kratkim odkrita in zajeta tolpa, ki se je nazivala »Kalifia«. Ta tolpa sicer ni ubijala, zato je po svojem junakem temperamentu tem temeljiteje kradla vse, kar je prišlo pod

Letošnjo mednarodno komisijo za ocenjevanje vin sestavljajo: predsednik dr. ing. prof. Dragi Milisavljevič iz Srbskih Karlovcev, podpredsednik dr. Richard Teltscher iz Anglije, člani Bueve-rova Elizabeta Matveeva iz ZSSR, dr. Heinrich Fahrnschon iz Zahodne Nemčije, Jože Levanič iz Ljubljane, ing. Boro Misailovski iz Skoplja, ing. Marija Peretič iz Zagreba, kakor tudi predstavniki Francije, Italije, Madžarske in Rumunije (prof. Marin Neagu).

V času sejma bo prirejenih tudi več strokovnih posvetovanj, kakor tudi posvetovanj v zvezi z izvozom našega vina.

Ljubljanski mednarodni sejmi so si pridobili doslej že velik ugled in sicer precej večji ugled v tujini, kakor pri nas. Vsekakor se moramo zavedati, da predstavljajo taki mednarodni sejmi najlepšo priložnost za uveljavljanje naših najboljših vin na svetovnih tržiščih.

roko, od avtomobila pa do lire. V Nemčiji, zlasti v Hamburgu, kjer je zloglasna četrt Sv. Pavla in se po tamkajšnjih beznicah zbira ves izmeček življenja, se pa spet mladoletniki specializirajo v pretepih z orožjem in brez njega,

razbijanjem izločijo in od časa do časa pretepejo celo kakega policajca. Ker kot mladoletniki v neki meri uživajo prizanesljivost roke pravice, znajo to izkoristiti, zato norijo in divjajo, morijo in ropajo.

Danes, ko vidimo ženo na kopalšču v kopalni obleki, si težko zamislimo, da je še pred petdesetimi leti veljalo za nezastidano vedenje in javno pohujševanje, če je žena pustila, da se ji je videl tudi deček noge nad gležnjem. Ženska noga je bila nekaj, o čemer se ni smelo v spodobni družbi niti črtniti. Šlo je celo tako daleč, da so nekateri tudi noge svojih stolov zavijali v čipke, kajti že sam pojem noge je bil nesposoben.

Pokazati golo roko je prav tako veljalo kot nesposobno, in tako so žene nosile visoke rokavice. Niti doma se ni »poštena« ženska pokazala brez takih rokavic. Toda nobenih predsodkov ni imela proti temu, da je bil dekolte na njenih svečanih in plesnih oblekah tako globok, da bi se vsaka, tudi najbolj emancipirana žena, danes zgrozila, če bi se morala tako pokazati v javnosti.

V zgodovini oblačenja je bilo več takih čudnih razdobj. Na primer v srednjem veku so žene v Angliji skrbno pokrivala svoja ušesa z lanenimi, naškrobljenimi čipkami. Ta moda se je tako »vrazvila«, da je bila kmalu teža teh čipk nekaj kilogramov. In medtem ko so se ta pokrivala dvigala vedno više, so postajala krila vedno daljša in so pometala po tleh, saj so bila tudi dva metra daljša od nog.

Za časa vladanja dinastije Tudor v Angliji pa so hodile dekleta precej pomanjkljivo oblečena. Takrat je bil zunanj znak neporočenega dekleta globoko odkrita prsa in kot nesposobno je veljalo dekle, ki si je še pred poroko prsa pokrivala. Tako lahko razumemo tudi, zakaj je znana

Oglašni in objave

Prodaj

PRODAM HIŠICO za eno ali dve osebi in nekaj zemlje v Ptuj. Naslov v upravi lista.

OTAVO IN RADIOAPARAT prodam za 8000 din. Naslov v upravi lista.

ELEKTROMOTOR 5,5 KS kupim. Naslov v upravi lista.

PRODAM NOVEGA ELEKTRICNEGA PASTIRJA s priklopkom na izmenični tok 220 V. Zagradi se lahko z njim do 5 ha zemljišča. Naslov v upravi lista.

HEKTAR POSESTVA (njiva, sadonosnik, brajda) s hišo prodam za 500.000 din. Kranjc, zidar, Gabernik 53, Juršinci.

Vinske sode od 600—2500 litrov prodam, otavo, italijansko semensko pšenico, rž in ječmen prodam. Vindiš Rogaška 4, Ptuj.

Prodaj dobro ohranjeno 132 basno klavirsko harmoniko. Naslov v upravi.

Izgubljeno

POŠTENEGA NAJMITELJA DE-NARNICE izgubljene v Ptuj z osebo izkaznico na ime Justina Kokol, Budina 37, in nekaj

denarja, naprošam, da izkaznico vrne na gornji naslov. Denar naj obdrži za nagrado.

Seviba

MEZDNEGA KNJIGOVODJO sprejme takoj Remontno podjetje. Plača po tarifnem pravilniku. GOSPODINSKO POMOČNICO sprejme dvočlanska družina. — Naslov v upravi lista.

KINO

MESTNI KINO PTUJ predvaja od 22. do 24. avgusta madžarski barvni film »MOJ DED IN JAZ« in od 26. do 28. avgusta film »PARIŠKO PODZEMLJE«.

KINO MURETINCI predvaja 24. avgusta ameriški film »POT V CARIBO«.

KINO MAKOLE predvaja 23. in 24. avgusta ameriški barvni film »PEKEL POD NIČLO«.

Delavski svet trgovine z železnino »KOVINA« - PTUJ, Lackova ulica 9, razpisuje delovno mesto

TRGOVSKEGA POMOČNIKA

po možnosti železninarske stroke.

Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj. Podrobnejše informacije v trgovini z železnino »Kovina«, Ptuj.

O čudežnih otročih

Pred meseci se bili časopisi polni novic o 13-letnem Fredu Safieru, ki se je vpisal na znamenito ameriško vseučilišče Harvard in to celo na jedrsko fiziko. Pred dnevi pa je vso Ameriko osupnil deset in pol let star Robert Strom, ki je brez oklevanja popolnoma pravilno odgovoril na vsa vprašanja priljubljene televizijske igre »Podvoji ali pustiti«. Vseh 16 vprašanj je dobil s področja fizike, matematike, astronomije in kemije. Fantu je stvar vrgla 192.000 dolarjev — kar sami preračunajte, koliko bi to dalo v našem denarju!

Da bi dobili vsaj malo pojma o neverjetnem uspehu tega otroka, objavljamo nekaj najlažjih vprašanj, na katere je odgovoril — Milja je dolžinska mera. Kaj pa meri angstrom? Kje leži krater Kopernik? — Od leta 1910 so umetno naredili devet novih elementov. Katere? — Sonce je najsvetlejša zvezda, ki jo vidimo z zemlje. Naštetje naslednjih osem in povelje, katerim ozvezdjem pripadajo? — Katere kemične reakcije lahko opazujemo pri naslednjih mešaninah: voda in kovinski rodij, klorhidridna kislina natrijeve lug? — Zvezde so klasificirane po njihovih spektrih. Te skupine označujejo velike črke. Katere so značilnosti skupin A, G in M? Opozorjamo še enkrat, da so to najlažnja vprašanja. Vsako izmed ostalih enajstih vprašanj ima več teksta kot vsa zgornja skupaj. Robert je moral n. pr. računati in razlagati veržne reakcije pri nuklearnih procesih na soncu in še kopico težjih stvari.

In zaključek? V ZDA ustanavljajo posebno šolo za čudežne otroke. V Franciji pa celo že imajo tako ustanovo. Upravičeno se pa marsikdo vprašuje, ali gre v takih in podobnih primerih, kot je Robert, za resnične genije ali pa le za dovršeno papagajsko izurjenost. Tudi v tem primeru bi morali priznati, da ima Robert Strom vsaj genijalen spomin.

Sporečam vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je dne 14. avgusta tragično preminil moj dragi zaročenec

BELA HORVAT

uslužbenec San. inšpekcije
Obč. LO v Ptuj

Ptuj dne 19. avgusta 1958.

Žalujoča Zofka

TRŽNE CENE

Povrtina: krompir 1—15, zelje v glavah 20, cvetača 40, kumare 10—15, kumare za vlaganje 40—50, grah 40, čebula 40, česen 100, olerovt 30, rdeča pesa 40, korenček 40, peteršilj 40—50, solata endivija 40, paprika 40, paradiž. 40, buče 10, fižol luščen 40, fižol v stročju 20—25, špinata 80—100.

Žitarice in mletski izdelki: koruza 30—40, prosa 50—60, ječmen 40, pšenica 30—40, ajda 50, oves 40, koruzna moka 30, ajdova moka 50—60, koruzni zdrob 50, mleko 30, sir 30—70, smetana 140.

Perutnina: kokoši 300—500, piščanci 300—700, jajca 12—15.

Maščobe: uvožena mast 325, domača mast 400, zaseka 300—400, maslo 400—500.

Meso: goveje meso 300, teletina 300, svinjsko meso 340 din za kg.